

Sosyalist Liseliler

BU DÜZEN EĞİTİMİ ÇÖKERTTİ!

Merhaba

Pandemi sebebiyle dergimizi dijital olarak çıkarttığımız uzunca bir zamandan sonra siz sıra arkadaşlarımızı yeniden basılı hale getirdiğimiz 24. sayımızla selamlarız! Sizlerle dergimizi yeniden meydanlarda, sınıflarda buluşturmanın heyecanı içindeyiz...

Vakit kaybetmeden bir başka haberimizi daha sizlere ulaştırmak isteriz. Gericiliğe ve piyasacılığa karşı emeğin, laikliğin, eşitliğin, bağımsızlığın, aydınlanmanın yani adlı adınca sosyalizmin bayrağını yükselttiğimiz Aydınlanma Okulları devam ediyor!

Gericiliğin, piyasacılığın, baskının olduğu yerde mücadele de olmalıdır; yalanların olduğu yerde "gerçeklerin" sesi daha gür yükseltilmelidir, diyerek seni de okullarımızda anlatılmayanların anlatıldığı Aydınlanma Okulları'na davet ediyoruz.

Bugün emekçiler, ekonomik krizin etkileri ve pandeminin getirdiği krizlerin altında ezilmekte; süreç yönetilememekte ve krizler gittikçe artmaktadır. AKP ise sağlıktan eğitime bu süreçte her konuda yine sınıfta kalmıştır!

Aylar öncesinden başlayacağı belli olan yeni eğitim dönemine "hazırlıksız" giren AKP'nin eğitim bakanlığının esas hazırlığı neye yaptığı, kendini ne üzerinden tanımladığı uzaktan eğitim süreci düşünüldüğünde bellidir. Bu süreçte alt yapı yetersizlikleri ve eğitimdeki eşitsizlik giderilmemiş, kendisi de eğitime "tüccar" gözüyle bakan özel okul sahibi Milli Eğitim Bakanı yine özel okul patronlarının karlarını garanti altına almayı ilk görev edinmiştir. Milli Eğitim Bakanlığı'nın misyonu eğitimi tam boy ticarileştirmek ve gericiliğe alan açmaktır.

Misyonu bu olanlarınsa ne memleket ne de eğitime dair diyebilecek söz söylemeye hakkı yoktur. Bu ülkenin ilerici, yurtsever, aydınlanmadan yana liselileri olarak bu çürümüşlüğe karşı dalgalandırdığımız mücadele bayrağını şimdi daha da yükseklere çıkarmanın zamanıdır diyerek sözümüzü, geleceğe dair umutlarımızı, bu düzenin yalanlarına karşı gerçekleri konuştuğumuz biricik Dergimizin, Aydınlanma Okulları'mızın daha da yaygınlaştırılması eşit, özür, aydınlık bir gelecek düşleyen tüm sıra arkadaşlarımızın görevi olmalıdır. Dergimiz her sınıfa girmeli, Aydınlanma Okulları gerçekleri anlatmaya, daha geniş bir çevreye ulaşmaya devam etmelidir!

İçindekiler

3	Gündemde Kalanlar
4-5	Memleket
6-7	Eğitim
8-9	Kızıl-Kara
10-11	Anlatıyoruz
12-13	Aydınlanma Okulları
14	Tarihten İzler
15	Sizden Gelenler

sosyalistlise

sosyalistliseliler

sosyalistlise

0532 201 0616

GÜNDEMDE KALANLAR

Gençlik, İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğü önünde buluştu. Sosyalist Liseliler ve TKH Gençliği tarafından "Eğitimdeki Eşitsizlikler Öldürüyor! Parasız, Eşit, Ulaşılabilir Eğitim İçin Buluşuyoruz!" çağrısıyla duyurulan buluşma liseli ve üniversiteli gençliğin katılımıyla gerçekleşti.

Emekliler, AKP'nin emekli sendikalarını kapatma hamlesine karşı DİSK Emekli-Sen ve Tüm Emekli-Sen üyelerinin katıldığı toplantıda hükümetin hamlesine karşı birlikte nasıl mücadele edileceği konuşuldu.

Manisa Soma'da 9 yıldır tazminatları ödenmeyen maden işçileri Ankara'ya yürüyüş başlattılar. Yürüdükleri her 1 kilometreyi Soma Katliamı'nda yaşamını yitiren 301 işçiye aday maden işçileri gözaltı ve yasaklamalara rağmen yürüyüşlerine devam ediyor.

gazete **MANİFESTO**

Öğrenciler, yeni yayın döneminde Manifesto TV'de aylık olarak ve canlı yayınlanacak olan öğrenci-gençlik yayını Yeni Kuşak programında eğitim sisteminin durumunu ve parasız, eşit eğitim mücadelesinin önemini değerlendirdi.

Pandemi gerekçesiyle uygulanan uzaktan eğitim sorunları çözülemezken, EBA'ya erişebilmek için çatıya çıkan ilkökul öğrencisi çatıdan düşerek hayatını kaybetti.

Liselerde aydınlanma ve eşitliğin mücadelesini yükselten Sosyalist Liseliler, sıra arkadaşlarıyla yan yana gelerek okuyup, tartışıp, ürettikleri Aydınlanma Okulları'nı başlatıyor. İlk oturum "İnsanlığın Serüveni Anlamak" başlığıyla gerçekleşiyor.

MEMLEKETE SOLDAN BAKARKEN: DİNİ VE MİLLİ HAMASET

Ülkemiz cumhuriyet tarihinin en büyük işsizlik oranlarıyla karşı karşıyayken, genç işsizlik almış başını giderken, yoksulluk artarken, kadın cinayetleri, çocuk istismarları sürerken ve dünyada koronavirüs pandemisinin etkileri hala devam ederken AKP'nin iki önemli gündemi vardı: gerici ve milliyetçi hamaset...

İnsanlığın da ülkemizin de ortak çıkarlarını yansıtmayan, topraklarımızda zararlı otlar gibi büyüüp bu günlere gelen siyasal İslam'ın yaşadığı krizlere her gün bir yenisi daha ekleniyor. Ülkemizin sahip olduğu ilerici birikimin karşısında, mayasını tutturamayan siyasal İslam'ın krizler yaşaması elbette şartırcı değil. Ancak siyasal İslam'ın kriz yaşadığı kimi başlıkları aştığını görmekle beraber, Türkiye'de sol siyasetin boş bıraktığı alanlardan da beslendiğini görmek gerekir. Aydınlanmanın, bilimin, bilginin olmadığı yerde; laikliğin "sulandırıldığı", geriye atıldığı yerde gericilik kendine her zaman yer bul-

muştur. Bununla birlikte piyasacılığın, gericiliği beslediği ve birbirlerine alan açtıkları da bir gerçektir. Sermayenin sıkıştığı başlıkları aşacak bir siyasi iktidar, burjuvazi için neredeyse nimettir.

Bu sıkışmaları aşmanın yolu bazen baskı, korku ve dayatmalar olabileceği gibi kimi zaman da dini ve milli hamasettir. Öyle ki din ya da millet kavramları AKP tarafından sık sık devreye sokulmaktadır. AKP, hamaset yoluyla sıkıştığı yerde kendine yeni alanlar açmaya çalışmaktadır. Bunun en yakın örnekleri ise Ayasofya ile Doğu Akdeniz'de bulunduğu iddia edilen doğalgaz rezervleridir. AKP siyasetini hamaset ile beslemektedir, bunun ise bize gösterdiği kimi önemli başlıklar var.

Birincisi AKP'nin iç ve dış siyasetteki sıkışma noktalarına işaret etmektedir. Ülkemizde yükselen ekonomik kriz pandemi ile beraber emekçilerin sırtındaki yükü ağırlaştırmıştır. AKP bugün MHP ile kurduğu ittifak sonucunda

iktidarda kalabilmiştir; AKP bugün tek başına "çoğunluğun" desteğine sahip değildir. Biliniyor ki MHP destekli AKP iktidarının bugün ülkemizi getirdiği noktadan "çoğunluk" rahatsızlık duymaktadır. Ayrıca ikinci olarak bugün AKP tabanından da bu rahatsızlık yükselmektedir. Öyle ki sanki ülkemizin içine sürüklendiği karanlıkta hiç payları yokmuş gibi, AKP'nin Davutoğlu, Babacan gibi eski aktörleri dahi AKP iktidarının sözde eleştirisini yapmaktadırlar.

Bu tabloda AKP'nin bir süre daha ayakta kalabilmek için kendi tabanını konsolide etmesi, kendine iç siyasette "destek" oluşturması zorunludur. Çoğunluğu kaybetmesiyle beraber tabanından da kaybediyor olduğu destekler AKP'yi bir sıkışmaya itmektir. Bu sıkışmanın sonucundaysa AKP, siyasetten hitap ettiği kesimlere oynamalıdır. Bunun sonucu da kürsülerden yükselen dinci ve milli hamasettir: Ayasofya'dır, doğalgaz üzerinden yaratılmaya çalı-

şılan “müjde” haberleridir Yunanistan gerilimi ve emperyalizme “sözde bir başkaldırıdır”.

ÇARE AYASOFYA'DA CUMA NAMAZI MI?

Geçtiğimiz sürece baktığımızda siyasetin gündeminde yer kaplayan Ayasofya propagandası hem AKP'nin muhafazakar tabanı konsolide etme çabası hem de gündem yaratarak memlekette yaşanan gerçeklerin üzerini örtme çabasıdır. Bir neslin özlemi, söylemleriyle pandemiye rağmen İstanbul'un göbeğinde kılınan “cuma namazı” bir şova dönüştürülmüştür. AKP'nin biricik kurumu Diyanet'in başkanı elinde kılıçla ezan okumuş, Hristiyanlığa ve Yunanistan halkına, cumhuriyete dönük “düşmanlık” kampanyası başlatırken de “Osmanlı” özlemlerini ifade etmiş, namaz sonrası da cihatçı yobazlar İstanbul sokaklarında hilafet çılgınlıkları atmış, yürüyüşler düzenlemişti. Ayrıca laikliği tasfiye eden AKP'nin bu adımı da atarak mazlum edebiyatı yapma imkanı kalmamıştı.

Tüm bunlar olurken AKP'ye sözde muhalif olan CHP-İYİP, AKP'den ayrılan Deva ve Gelecek Partilerinden ulusalcı kanada kadar pek çok kesim de Ayasofya'da “namaza” koşmuştu. Ayasofya üzerinden suni gündem ve dış siyasette gerilimler yaratılırken, yoksulluk büyüyor, kadın cinayetleri sürüyordu; ülkemizdeki işsizlerin sayısı çalışanların sayısını ilk kez geçmişti.

AYASOFYA TUTMADI: ŞİMDİ DE “MILLİ GAZ”

AKP'nin haftalar öncesinden tarih ve-

rekerek “müjde” diye sunduğu doğalgaz çıkışı da yine başka bir hamasettir.

Ülkemizin enerji ve doğal kaynaklar bakımından yıllardır dışa bağımlı olduğu bir gerçektir. Bunun üzerinden borçlandığı ve dış siyasette bir ABD bir Rusya arasında “döndüğü” de görülmektedir. AKP, ülkemizin en fazla 6-7 yıllık ihtiyacını karşılayabilecek doğalgaz rezervi üzerinden emperyalistlere “parmak” sallarken diğer yandan da aynı yerli otomobil üretiminde olduğu gibi iç siyasetteki sıkışma başlıklarını da aşmaya çalışmaktadır.

Düzen siyasetinde sık sık başvuru millî ve dini duyguların “sömürülmesi” burada bir kez daha devreye giriyor. Burada siyasal İslam tarafından oluşturulmak istenenlerden biri, “dünyaya meydan okuyan bir Erdoğan figürünün” güçlendirilmesiyle birlikte artık Türkiye'nin emperyalizme “muhtaç” bir ülke olmadığı. Ancak akıllardan çıkmayan bir gerçektir ki bugün emperyalizme parmak sallıyormuş gibi görünen siyasal İslamcı AKP'de, faşist MHP de emperyalizm beslemesidir.

Bugün emperyalizme sözde parmak sallayanlar, emperyalizmin masasında oturmak için kırık takla atanlar, NATO'ya hayır diyemeyenlerdir. Bu “millî gaz” söylemlerinden ülkemiz emekçilerinden yana bir çözüm çıkmayacağı açıktır.

Bunlarla birlikte gerek Doğu Akdeniz'de AB ülkesi olan Yunanistan ve Doğu Akdeniz'e sınırı olan diğer ülkelerle yaşadığı gerilim AKP'nin elini dış siyasette sıkıştırmıştır. Tüm bunlarsa sondaj gemisi Oruç Reis'in Türkiye'ye dönmesi, ABD ile Yunanistan'ın Balkanlar'da “ortak tatbikatı”

ile sonuçlanmıştır. Bu da emperyalizm işbirlikçilerinin emperyalizmi karşıya alamayacağını tekrar göstermiştir. AKP'nin hamasetleri bir kez daha durvara toslamıştır.

SONUÇ

AKP iç siyasetteki sıkışma başlıklarını tabanını konsolide ederek ve kendi destekçilerine yenilerini de eklemeye çalışarak aşmak için çalışmaktadır. Cumhuriyetin, laikliğin tasfiyesini sağlayarak sıkıştığı kimi noktalardan kendini yenileyip güçlenerek çıkan AKP'nin krizleri bitmemektedir. Bütün bu adımlar atılırken ise, aynı zamanda düzen muhalefetinin etkisizleştirilmeye çalışıldığı önemli bir not olarak eklenmelidir. Milliyetçi ve gerici politikalar düzen muhalefetini sıkıştırmakta ve AKP iktidarına muhalefet düzlemi zayıflamaktadır. Bu açıdan, sermaye sınıfının temsilcisi olan AKP iktidarına karşı ikirciksiz duruşun, emperyalizme, sermayeye ve gericiliğe karşı duruştan geçtiğini dolayısıyla yalnızca komünistler tarafından sağlanabileceğini açıkça ifade etmek gerekmektedir.

Şimdiye kadar krizlerden kendini sağlamlaştırarak, kendini yenilemenin yollarını arayarak çıkan AKP bu ülkenin ilerici birikimiyle ve en önemlisi bu ülkenin gençliği ile, yarınları ile kavga-lıdır. Dolayısıyla AKP'nin dün “aşığı” sıkışma başlıkları, yarın onun ayağına dolanacaktır.

AKP'nin ne dış politikadaki “düşmanca” yaklaşımları ne de iç siyasette yürüttüğü dini ve millî hamaset bugün yüzümüze çarpan yoksulluk, kadın cinayetleri, işsizlik, adaletsizlik gibi memleket gerçeklerinin üzerini örtmemiştir.

AKP'NİN UZAKTAN "EĞİTİM" SÜREVENİ

2020'ye henüz girmişken tüm dünyada etkisini yavaş yavaş göstermeye başladı COVID-19 pandemisi. Yani başımızdaki ülkelerde vaka sayıları hızlıca artarken, Suudi Arabistan'da vakalar görülürken, binlerce vatandaşımızın umreye gittiği o tarihlerde ülkemizde vaka tespit edilmediği söylenmişti. Ta ki 10 Mart'ı 11 Mart'a bağlayan geceye kadar. İlk vakanın tespit edildiği bu tarihten birkaç hafta kadar sonra, 1 Nisan'da da Sağlık Bakanlığı tarafından salgının tüm ülkeye yayıldığı açıklaması yapılmış, 19 Nisan'da ise ülkemizdeki toplam vaka sayısı virüsün çıkış noktası olan Çin'in toplam vaka sayısını bile geride bırakmıştı. Bu sürecin hayatımıza nasıl etki ettiğini ise hepimiz hatırlıyoruz; sokağa çıkma yasakları, maske zorunluluğu, şehirlerarası seyahat yasağı, işten çıkarmalar, ücretsiz izinler ve uzaktan eğitim...

İlkin Mart ortasında artan vaka sayısı nedeniyle 2-3 hafta eğitime ara verme kararı alınmış, hatta KYK yurtları apar topar boşaltılıp yurtlardaki öğrencilerin ne yapacakları bile düşünülmeden karantina

bölgesi olarak kullanılmıştı. Ama virüsün yayılması, doğru ve sıkı bir planlanma yapılmadığından ötürü engellenememişti. Ardından 23 Mart'ta Milli Eğitim Bakanlığı tarafından uzaktan eğitime başlanacağı söylenmiş ve ileriki haftalarda da 20 yaş altına sokağa çıkma yasağı gelmişti. Salgının kısa sürede kontrol altına alınacağı ve eğitime tekrardan devam edileceği söylenece de ülke genelinde vaka sayısı her geçen gün artmıştı. Okulların açılması ise önce nisan sonuna, sonra haziran başına ertelendiyse de salgın kontrol altına alınamadığı için okullar dönem boyu kapalı kalmıştı. Uzaktan eğitim serüvenimiz işte böyle başlamıştı.

Uzaktan eğitim önce EBA TV üzerinden canlı dersler verilerek yapılmaya başlandı. Ancak AKP'nin örgün eğitimdeki gerici eğitim politikaları burada da devam etti. Ders aralarında ara nağmeler adı altında öğrencilere ilahilerin dinletildiği, bilimden uzak, niteliksiz bir eğitimin verildiği uzaktan bir eğitimdi bu. Hatta Adnan Menderes'in idamı animasyon halinde detaylı bir şekilde, sahne sahne ortaokul öğrencilere

izletilmiş; bu olay büyük tepki topladığında da Milli Eğitim Bakanı, "Bu yoğun süreçte, üzülererek ifade ediyorum ki, görev dağılımında kendilerine güvenerek denetleme ihtiyacı duymadığım ekibin hazırladığı etkinlik saati görüntülerini ben de onaylamıyorum." diyerek bu işin ne kadar baştan savma yapıldığını göstermiştir. Ayrıca son yıllarda ekonomik kriz tırmandığı, işsizliğin yükseldiği, yoksulluğun arttığı, teknolojik ürünlerin pahalılaştığı bir dönemin içindeyiz. Ülkemizde her öğrencinin bu canlı dersleri izleyebileceği yeterli donanım ve ekipmanının olup olmadığı ise meçhulken bu derslere erişip erişemediği, annesi babası çalışan küçük çocukların bu eğitimleri nasıl alacakları da hiç sorulmadı.

Bunun yanı sıra okulların, dershanelerin kapanmasıyla birlikte Milli Eğitim Bakanı 12. sınıfın 2. dönem konularının üniversite sınavı YKS'den çıkartılacağını, sınav tarihinin halk sağlığı açısından haziran ayından 25-26 Temmuz'a ertelendiğini açıklamıştı. Fakat Cumhurbaşkanı'nın haziranda normalleşme adımlarının atılacağını söyleme-

sinin ardından sınav tarihleri tekrardan 27-28 Haziran'a çekildi. 1 Haziran itibarıyla normalleşme başladı. Bunun üzerine koronavirüs riskiyle beraber dersaneler sınava kadar yüz yüze eğitime başlarken, eğitimde eşitsizlik bir kez daha gözler önüne serildi.

Ülke genelinde vaka sayıları kritik seviyede seyrederken Haziran ayında normalleşme adımları atılması ve sınav tarihlerinin geri çekilmesi, salgının yayılmasının önünü açmak ve halk sağlığını tehdit etmekten başka bir şey değildi de neydi? Üstüne üstlük Turizm Bakanı'nın temmuz ayı turizm için önemli bir ay demesi ve bunun ardından sınavın erkene çekilmesi de AKP'nin milyonlarca gencin geleceğini patronların karı uğruna önemsemediğinin ayrı bir göstergesi değil midir? Veya bugün Sağlık Bakanı'nın asemptomik vakaların fazla olduğu ve belirlenemediğini söylerken sınavların vaka sayılarının yüksek olduğu zamanda yapılması, AKP'nin biz öğrencilerin ve bizim ailelerimizin sağlığını kar uğruna önemsemediğinin başka bir göstergesi de değil midir?

Uzaktan eğitim konusundan çok da sapmadan, yaz boyu normalleşme ile birlikte salgının devam ettiği ve vaka sayılarının tam gösterilmediği gibi fiyaskolarla karşılaştığımız bir dönemden geçtik. Başta okulların 31 Ağustos'ta açılacağı söylendi. Ardından virüse yakalanan insan sayısının git gide artmasından dolayı Milli Eğitim Bakanlığı eğitimin 21 Eylül'de yüz yüze yapılacağını açıkladı. Eğitimin iktidarın elinde oyuncağa döndüğü ve açıklamanın üzerine yeni açık-

lama yapıldığı bu dönemde son olarak eğitimin uzaktan yapılacağına karar verildi. Peki Milli Eğitim Bakanlığı yaz tatili boyunca eğitim için hazırlık yapmış mıydı, eğitimi öğrencilere ulaştırabilecek miydi? Cevabımız, hayır...

AKP'nin eğitim bakanı tarafından uzaktan eğitimin tekrardan EBA üzerinden yapılacağı bunların hepsinin planlandığı, buna hazırlanıldığı, her öğrenciye ulaşılacağı söylendi. Söylendi söylenmesine ama aksine eğitim yine "doğru düzgün" verilmedi. Eşitsizlikler karşımıza uzaktan eğitimde de çıktı. Ders programlarının dahi düzgün planlanmadığı, sürekli çöken, üstüne üstlük herkes için erişilebilir olmayan bir sistem ile karşılaştık. Derslere girmeye çalıştığımızda önümüze ise şakaymış gibi "Çok Kalabalık" ekranı çıktı. Her şeyin planlandığı, buna hazırlanıldığı söylenirken yoğunluk sebebiyle sürekli çöken ve saatinde dersini alamadığımız bir sistem içinde eğitim görmeye maruz bırakıldık.

Bunlarla beraber eğitimin ulaşılabilirliği daha büyük sorunlarla devam etti. Ülkenin dört bir yanındaki internet altyapısı yetersizliği nedeniyle; kimi yerde sıra arkadaşlarımız internete erişmek için ev damına çıkmak zorunda kaldı, kimi yerde bilgisayar-tableti olmadığı için derslere giremedi. Bunun cabası eğitimdeki eşitsizlik can da aldı. EBA'ya girebilmek için çatıdan düşen bir çocuk, EBA'dan ders verebilmek için tepeye çıkarken kalp krizi geçiren bir öğretmen hayatını kaybetti. Tüm bunlar

yaşanırken AKP'nin eğitim bakanının çıkıp "Uzaktan eğitimde en iyi ülkeler arasında yız." demesi ise alenen pişkinlikten ve yüz-süzlükten başka bir şey değildir.

Yıllardır AKP eliyle ticari bir araç haline getirilmeye çalışılan eğitimin eşitsiz yönü, salgının yaşandığı bu dönemde de gün yüzüne çıkıyor. EBA'da çökmeler yaşanırken, öğrenciler canlı derslere bağlanamıyor; özel okulların ve dersanelerin diğer canlı ders sistemleriyle sorunsuz bir şekilde ders verdiği, hatta devlet okullarından daha önce döneme başladığı bir tablo var karşımızda.

COVID-19'un dünyayı kasıp kavurduğu bu günlerde ise salgının ülkemizdeki durumu bellidir. COVID-19'a yakalananların sayısı artmakta salgının önlenmesi için halen gerekli önlemler tam alınmamaktadır. Durum böyleyken de eğitimde yüz yüze eğitimin başlayacağı dillendirilmektedir. Bu açıkça AKP'nin örgün eğitimde olduğu gibi uzaktan eğitimde de başarısız olduğunun, eğitimi ulaşılabilir kılamadığının kanıtıdır. Aynı zamanda hem biz öğrencilerin, hem ailelerimizin, hem de bütün ülkenin sağlığını hiçe saydığının da kanıtıdır.

Biz liselilerin ise bu problemlere karşı tavır net olmalıdır. Biz en temel hakkımız olan eğitimden mahrum bırakılmayız. Fırsat eşitsizliğinin olduğu, gericiliğin dayatıldığı, nitelsiz eğitimin verildiği bu düzende; eşit, parasız ve ulaşılabilir eğitim için mücadele etmeliyiz.

KAPİTALİZMDEN SOSYALİZME: KADIN'IN KURTULUŞU

Tarih boyunca kadın, üretim hayatının hep içerisinde yer aldı. Sanayi devrimi sonrası kapitalist üretim ilişkilerinin güç kazanmasıyla birlikte kadın emeğinin ucuz işgücü olarak kullanılması, evdeki çalışmasının görünmeyen bir emek olması sömürüldüğü gerçeğini bariz bir şekilde ortaya koymaktadır.

Kadınların yaşadığı sorunların gün geçtikçe keskinleştiği bu dönemlerde emekçi kadın hareketleri, kapitalist sömürü düzeninde çatlaqlar açılmasına neden olmuştur. Kadın kitleleri tarafından ortak mücadele hattı çizilerek örgütlü mücadele vermeleri geniş kitlelere hitap eden bir alan olarak ortaya çıkmasını sağlamıştır. Kadınların ortak talepler etrafında birlik olup, elde edecekleri kazanımlar için mücadele vermeleri kadınların buradan sosyalizm mücadelesine kazanılmalarına ön ayak olmuştur.

Dünyada kadın hakları mücadelesinin elbette sürekli büyüyen ve gelişen bir birikimi mevcut. Cinsiyetler arasındaki gerçek eşitliğin sosyalizmle mümkün olabileceğini, Sovyetler Birliği'nde ve Küba'da yaşayan kadınları inceleyerek tanık oluyoruz. Kadınlar hem bu ülkelerde yaşanan devrim süreçlerinde hem de bu ülkelerde sosyalizmin kuruluşunda yerini aldılar. Rosa Luxemburg'un deyimıyla, Marksizm saflarında kadınlara onurlu bir yer ayırıyor.

Ekim Devrimi ile birlikte hem Sovyetler'de hem de dünyada kadınların toplumsal olarak eşitliğe kavuşma çabalarında ve hak arayışlarında ciddi kazanımlar elde edildi. Sovyet anayasasının 122. paragrafında şöyle der: "SSCB'de kadın ekonomik, kamusal,

kültürel, toplumsal ve politik yaşamın bütün alanlarında erkeklerle eşit haklara sahiptir".

Ekim devriminden önce kadınlar; temizlik, çocuk bakımı, yemek yapımı gibi işlere din adamları tarafından mahkum edilmişti, %85'i okuma- yazma bilmiyordu. Devrim sonrasıysa kadınlar eşitliğe ve özgürlüğüne kavuşmuştu. Önceleri evden dahi çıkarılmayan kadın sosyalizmle uzaya çıkabilmiş, bir tekstil işçisi olan Valentina Tereşkova'nın ismiyle kadının kurtuluş yolu bir kez daha kanıtlanmış, kadınlar her alanda erkeklerle eşitliğe kavuşmuştu. Avrupa ortalamasının çok üzerinde çalışan bir kadın nüfusu yaratılmıştı, kadın ev işlerini eşiyile paylaşıyordu. Orta Asya'da ve Kafkaslarda yüzyıllardır geri bırakılan ve sömürülen halkların kız çocukları sosyalizm için çalıştı, mücadele etti; pilot, avukat, öğretmen, mimar oldular. Sovyetlerde kadın ve erkek eşitliği doğal bir hale geldi. Kadınlar gerektiğinde sosyalizmi savunmak için Hitler'e karşı mücadele ettiler. Onlara eşitlik ve özgürlüğü veren ülkelerini korudular.

Ekim devriminden sadece 6 hafta sonra yayımlanan kararnamele evlilik ve boşanma halleri din adamlarının elinden alındı. Evlilik dışı doğan çocuklar ve evlilik içi doğan çocuklar arasında eşitlik tanındı. Yayımlanan kararnamele bugün "herkesin bir aile hayatı var" diyerek üstü örtülen evlilik içindeki 'kadına şiddet ya da kadına tecavüz' gibi vakalar Sovyetlerde ceza kapsamına geçti. Clara Zetkin'in ifade ettiği: Kadın erkeğin başarısız bir kopyası değildir; insan olarak mücadele ve inşa için özel özelliklere ve yeteneklere sahiptir. Bu kadar uzun süre zincirli kalmış enerjisinin ser-

bestçe gelişiminin, mücadelede ve yaratıcı çalışmalarda başarılarında büyük katkısı olacaktır." sözleriyse keskinleşmiş hale geldi.

Çarlık Rusya'sında kadınların hiçbir siyasal hakkı yoktu; Ekim Devrimi'nden sadece 20 yıl sonra, 1937 yılına gelindiğinde, yarım milyon kadın devlet idaresinde görev alıyordu. Lenin'in sözleriyle devrimle birlikte: Kadını köleleştiren yasalardan geriye taş üstüne taş kalmamıştır.

Keza bir diğer Sosyalist ülke olan ve hala dünya üzerinde varlığını sürdüren Sosyalist Küba'da parlamentonun %49'u kadın, 10 avukattan 8'i, sağlık profesyonellerinin yüzde 79'u, yüksek eğitilmiş teknisyenlerin yüzde 66'sı, tüm üniversite mezunlarının yüzde 60'ını kadınlar oluşturuyor. Kürtaj hizmeti parasız, doğum öncesi ve sonrasında önemli haklar tanınıyor ve kadınlar doğumdan sonra çocukları yürüyünceye kadar emzirme izni alabiliyorlar.

Sosyalizm kadınlara, kapitalizmdeki gibi tacizi, tecavüzleri, ölümü ve haklarının gasp edildiği bir yaşamı değil; toplumda eşit oldukları onurlu bir yaşamı bırakmıştır. Kadınların kurtuluşunun ancak ve ancak sosyalizmden geçtiğini hem kadın mücadeleleri tarihi hem de yaşanan sosyalizm deneyimleri bize açıkça göstermektedir. Bugün de kadınlar ilerici ve aydınlanmacı bir mücadeleyi önüne ve gerici karşılarına koyarak sosyalizm için mücadele etmeli, ne fetvalara ne de taciz ve tecavüz haberlerine sığmamalıdır.

KAPİTALİST TOPLUMDA KADININ YERİ: TACİZ, TECAVÜZ VE ÖLÜM HABERLERİ

25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü'ne doğru giderken bugün yaşadığımız kapitalist düzende kadının yerini anlamak büyük bir önem taşıyor. İçinde yaşadığımız toplumda kadın ve erkek eşitsizliğinin ezelden beri var olduğu, kadının fitratı gereği erkeğin boyunduruğu altında olması gerektiği söylene de bu bir safsatadır. Bundan binlerce yıl önce, sınıflı toplumların olmadığı, insanın insanı ezmediği ilkel komünal dönemde kadın, toplumun, yönetimin içinde rol sahibi olur, geri plana atılmazdı.

Öyle ki toplumsal gelişmeyi ilerleten bir dizi buluşta kadınların önemli rolleri vardı. Hatta evrimsel süreçte insanın iki ayak üzerine evrilmesinde dahi rolleriyle birlikte kadının etkilerinin olabileceği tartışılıyor; kendini savunurken aynı zamanda boynuna sarılı yavruyu, dik yürüdüğünde daha rahat tutabileceği düşünülüyor.

Tarımın gelişmesiyle, kadınların doğurgan olmasından dolayı, erkeklerin ekonomik alana hakim olması ve artı-değer üretmeye başlamaları ile birlikte takas yöntemiyle kâr elde etme çabaları da kadınların "ekonomiden" uzaklaştırılmasına ve kadına verilen önemin azalmasına neden oluyor.

Sanayileşme sonrasında kapitalizmin dünya üzerinde yerleşiklik kazanmasıyla çocuk ve kadın emeği ucuz işgücü olarak kullanılıyor ve bu durum günümüzde de devam ediyor. Artı-değer üretilmeye başlanmasıyla; annelik, çocuk bakımı, ev işleri gibi sözde kutsal görevler kadınların en temel misyonu haline getirilirken kadınları evlere hapsedmek, toplumsal hayattan soyutlamak ve daima ucuz işgücü ya da yedek işsizler olarak kalmalarını sağlamak için politika üretmek kapitalist sistemin başlıca görevi oluyor.

İktisadi açıdan bakınca, emek piyasasında, kadınların karşılaştığı ve bizim de yukarı da bahsettiğimiz iki büyük sorun karşımıza çıkıyor. Birincisi; emeğinin karşılığı verilmeyen kadınların sermaye tarafından ucuz işgücü olarak kullanılmasıdır. Sanayileşmenin başından beri kadınlar ve çocuklar, makineleri kullanarak erkeğin işini çok daha az maliyetle yapabiliyor ve dolayısıyla sanayiciler büyük karlar sağlıyorlardı. %41 oranında ücretli çalışan kadın emekçilerin aldığı ücret, erkeklerin aldığı ücrete göre büyük bir oranda düşüktü. Emek piyasasında kadınların yaşadığı sorunların ikincisi ise kadına yönelik istihdamın büyük oranda düşük olmasıdır. Kadınların yaklaşık 11 milyondan fazlası, "ev işleriyle meşgul" olduğu için iş gücüne katılım sağlayamamış. Erkeklerde en yaygın iş gücüne katılım sağlayamama gerekçesi ise "emeklilik". 2019 yılı içerisinde istihdam oranı erkeklerde %65 kadınlarda ise %29 oranında. İstihdam edilen kadınların %41'i ise kayıt dışı yani güvencesiz çalışıyor.*

Eğitim durumu ve cinsiyete göre istihdam oranını incelediğimizdeyse son olarak okunan bölüm ne olursa olsun erkeklerin istihdam edilme oranının kadınlardan daha yüksek olduğunu görebiliyoruz.

Ekonomik kriz dönemlerinde de her zaman ilk önce işten çıkartılan kadınlar oluyor. Öyle ki covid-19 pandemi döneminde kadın istihdamı %9 oranında düştü. Bunun nedeni toplum içerisinde eve ekmeğe getirenin sadece erkek olduğu; kadınların ise sadece "kutsal görevlerinden" sorumlu olduğu algısı zihinlerde yer alması ve emekçi kadınların doğum izni gibi izinlerinin patron sınıfına para kaybettireceği düşüncesidir. Piyasacılığın ve dinci gericiliğin el ele yürüdüğü AKP'nin adım adım inşa ettiği rejimde kadının payına her zaman şiddet, taciz, tecavüz ve yoksulluk düştü.

Türkiye tarihine baktığımızda AKP iktidarının son 12 yıldır kadınlarla ilgili tüm söylemlerinde cinsiyetçiliklerinden taviz vermedikleri aşikardır. AKP ve yandaşları, "Kadın ile erkek eşit olamaz; fitrata aykırı", "Kadın çalışarak fuhuşa hazırlık yapar", "Kahkaha atan kadın iffetsizdir", "Kadının fitratında köle olmak var" vb. söylemleri ile kadını toplum içerisinde değersizleştirme çabasındadırlar.

İktidarın her fırsatta kadınları aşağılaması ve mahkemelerin verdiği kararlar özendirici olmayı sürdürmektedir. 2014 yılına göre kadın cinayetleri yüzde 1400 artmaktadır. Her gün en az 4 kadın aile içi şiddete bağlı olarak cinayete kurban gitmektedir. Pandemi dönemindeyse kadınlara ve kız çocuklarına yönelik şiddet, BM raporunda dahi Türkiye için %27,8 artmış durumda. Bugün iktidar kadınların taciz, tecavüz ve ölümlerinin olmaması gerektiğini söyleyen İstanbul Sözleşmesi gibi temel bir belgeden Türkiye'nin çekilmesi gerektiğini ifade ederken bunun tartışmaya açılması bile gündemimize kayıp, öldürülen, tacize ve tecavüze uğrayan onlarca kadının haberlerini getirmeye devam ediyor.

Verilere baktığımızda kadının kapitalizmde, eşitliğe kavuşmadığını ve sınıfsız, sömürsüz bir toplum için mücadele etmesi gerektiğini görüyoruz. 25 Kasım gününse tam da burada anlam kazanıyor, kadınların kuruluşa düzene karşı mücadelede adlı adınca sosyalizmde başlıyor...

*Veriler, DİSK/Genel-İş Sendikası, Kadın Emeği Raporu'ndan alınmıştır.

SIYASETTEN NEDEN KAÇMAMALI?

Belleklerimize yerleştirilmek istenen çeşitli önermelerden birisi, siyasetin “kirli” olduğudur. Bugün siyaset neredeyse “yalan” ve “çıkar” ile özdeşleştirilmiştir. Siyaset çıkar için yapılır, yalan ve boş söz ile yürütülür yani ‘temiz’ insanların işi değildir. Ayrıca siyasetin “tehlikeli” olduğu söylenir. Ülkemizde sürekli artan baskı ve hukuksuzluklar, AKP’nin sindirme politikaları siyasetin nasıl da “tehlikeli” olduğunu gözler önüne serer!

Tüm bu söylemlerin hizmet ettiği yer ise siyasetten kaçmak ya da siyasete “bulaşmamak” ile sonuçlanır. Siyaset-sizliğinse memleket sorunlarına çözüm üretmemekle, hatta bu sorunlara sırt dönmek ile sonuçlandığı ortadadır. Yaşadığı çevreye, ülkesine sırtının dönen insan kendine ve yaşadığı topluma yabancılaşacağı gibi daha da kolay “yönetilebilir” hale gelir. Bu ise ülkemizde ve dünyada sürmekte olan kapitalist sistem için bulunmaz bir nimettir.

Bizlere insanca bir yaşam sunamayan kapitalizm, “doğasından” kaynaklı pek

çok krize gebedir. Kapitalizmin, kapitalist üretim tarzının ve sermaye birikiminin en az sorunla devam etmesi içinse çeşitli politikalar üretmesi; bu krizlerin toplumlarda yaratacağı hoşnutsuzlukların önünü alabilmesi gerekir. Bunun içinse kimi zaman kavramları sulandırır, kimi zaman kendi ideolojik söylemleriyle de toplumun “algısını değiştirmesi” gerekir. Örneğin liberaller gibi özgürlük kavramını sulandırıp düşünce özgürlüğü adı altında faşist söylemlerin yolunu açabilir; laiklik kavramını ezber indirgeyerek siyasal İslam’ın yolunu da döşeyebilir. Algıları değiştirmek içinse AKP’nin yaptığı gibi ülkemizde işsizlerin sayısı çalışanların sayısını geçmişken bir Ayasofya ‘açılımı’ yapmayı deneyebilir, komşu ülkelerle siyasi krizleri körükleyebilir.

İşte üretilen bu politikalar yoluyla kendi destekçilerini olduğu gibi siyaset üretebileceği bir “dünya görüşü” olmayan kesimleri de rahatlıkla yönlendirebilir ve yönetebilir. Böylece ya memleket gerçeklerine kör ya da memleket sorunlarından rahatsız ancak “hiçbir

şey yapmayan” toplamlar yaratır. İkisi de düzenin devamlılığına hizmet ettiği gibi, tarihin öznesi olan insanı “nesne” konumuna getirir.

Burada sorgulanması gerekense siyasetin gerçekte ne olduğudur. Çünkü ancak sorgulayan, üreten ve değiştirmeye çalışan insan tarihte gerçek yerini bulabilir. Öyleyse soralım, bizlere “Aman ha, sakın bulaşma!” denilen siyaset gerçekte nedir?

Siyaseti tanımlamak için pek çok farklı fikir tarih boyunca ortaya atıldıysa da bugün sözlükte karşımıza çıkan; devlet işlerini düzenleme ve yürütme sanatıyla ilgili özel görüş veya anlayış, tanımıdır. Yazımızın amacı siyaset bilimindeki “Siyaset nedir?” tartışmalarında bir taraf olmak değil, liseli gençliğe bir rota oluşturmaktır. Dolayısıyla ezber bilgileri bir kenara bırakalım. Bizler gençliğiz, işimiz ezber yapmak değil, “ezberleri bozmak” olmalıdır. Bunu aklımızda başa yazalım.

Bize öğretilen, siyasetin “devlet” iş-

leriyle ve bir toplumun nasıl yönetileceğiyle ilgili olduğudur. Oysa “sığ” tanımları bir kenara bırakıp da insanlığın tarihine baktığımızda siyasetin toplumların yarısını nasıl şekillendirdiğini tüm yönleriyle görürüz.

Siyaset tarih boyunca belirleyici olmuş, toplumlar üzerinde ya büyük dönüşümlere ya da büyük çöktürlere sebebiyet vermiştir. Siyaset ideolojilerden beslenmiş ve yönetim aygıtı buna göre şekillenmiştir. Ancak bunların hepsinin üzerinde yükseldiği bir zemin vardır ki buna “alt yapı” deriz. Alt yapı, insanların üretim sürecinde birbirleriyle zorunlu olarak kurduğu “üretim ilişkilerini” ifade eder. Doğrusu bunlarla beraber var olan üretim tarzı, toplumun yapısını belirler. “Üst yapı” olarak ifade ettiğimiz bunun dışında kalanlar yani; eğitim, din, hukuk, aile, siyaset gibi kurumlar da alt yapı tarafından belirlenmektedir.

Kısacası kapitalist üretim tarzının savunulduğu bir siyasi hat, bu siyasi hattın kurmak istediği gelecek ile sosyalizm-

den yana bir siyasi hattın ve bu siyasi hattın düşlediği gelecek de oldukça farklı olacaktır. Bunun sonucunda kar için üretime ve sömürüye dayalı kapitalizm siyasi hattını da ideolojik yönelimlerini de bu karın devamlılığını esas alarak oluşturacaktır. Örneğin serbest piyasa ekonomisini, kapitalizmi savunanlar pandemi döneminde dahi parasız ve ulaşılabilir sağlık hizmeti sunamayacak; sağlık hizmetlerinden de “kar” elde etmek için çalışacaktır. Politikalarını buna göre oluşturacak ve düzenin devamı için toplumu elinde hala yönetilebilir tutmaya çalışacaktır. Bazen baskılar, bazen kandırmacalar ve hamaset ile bazen de siyasetten uzak tutarak...

Öyleyse kirli, yalancı, çıkarıcı siyaset dediğimizde karşımıza burjuva siyaseti çıkmaktadır. Bunun ayrımını yapamamak ise burjuva siyasetinin ekmeğine yağ sürdüğü gibi, geleceğe dair düşle-
rimimizi de gerçekleştiremez kılmaktadır. Dolayısıyla umutsuzluk ve eylemsizlik aşılacaktır.

Görülmektedir ki tehlikeli olan siyasetin kendisi değil; siyasetten kaçıştır.

Siyaset, gericilerin karanlığına karşı düşlediğimiz ülke için yapılsa; aydınlık bir gelecek kavgasıdır. Kapitalizmin sömürü mekanizmalarını destekleyen piyasacı politikalara karşı kamuculukla yapılsa; ekmek kavgasıdır. Kadınları ikincilleştirenlere karşı eşitlikten, özgürlükten yana yapılsa; yaşam kavgasıdır. Siyaset bizleri yalnızlaştırmak, bilinçsizleştirmek isteyenlere karşı yapılsa; var olma kavgasıdır.

Geleceğimizi elimize almanın yolu bizi pasif, umutsuz ve çekingen hale getirmek isteyen burjuva siyasetine karşı dik durmaktan; aldatmacalara geçit vermemek, insanca yaşamak için sosyalizmin sesini daha da yükseltmekten geçmektedir.

SERİAT EĞİTİMİNE
HAYIR ▼

AYDINLANMA OKULLARI'NA SEN DE KATIL!

İktidara geldiği günden beri yeni Türkiye'nin inşası için çalışan AKP, bu yolda cumhuriyete ve onun en büyük kazanımlarına savaş açarken ülkemizde olduğu gibi eğitimde de gerici dönüşümler yaşanmıştır. Cumhuriyetle hesaplaşmak adına eğitimde laikliğin adı dahi kalmamış; bugün müfredatlar bilimsellikten uzaklaştırılmış, hurafelerle doldurulmuş hatta karma eğitime dahi göz dikilmiştir. Gerici vakıflara, cemaatlere ve faşist örgütlenmelere okullarımızın kapısı açılmıştır.

AKP yalnızca gericiliği değil piyasacılığı da her alanda yükseltmiştir. Bunun eğitimdeki yansıması olarak her yer özel okullar, temel liseler ve dershanelerle dolmuştur. Bu düzenin yarattığı eğitim sisteminde fırsat eşitliği söz konusu değildir. Eğitimin parasız olduğuyorsa bugün sadece bir yalandır: milyonlarca arkadaşımız "okul masrafları" için çalışmak zorundadır. MEB'e bağlı okullar dahi nitelikli/niteliksiz olarak ayrılmıştır. Meslek liseleri patronların emrine verilmiş, meslek liseliler ucuz iş gücü olmuştur. AKP'nin Eğitim Bakanlığı'nın bugün "eğitim" diye bir misyonu kalmamış; MEB, sermayeye okullarımızı peşkeş çekmek ve gericiyle alan açmak için adeta bir paravan haline gelmiştir. Görünen o ki Türkiye'de eğitim sistemi çökmüştür!

Çöken bu enkazın altında kalmamak aksine bu enkazı kaldırıp yerine yenisini kurmak için bugün Aydınlanma Okulları'nda senin gibi liseliler tarafından bir bayrak yükseltiliyor. Bu bayrak her türlü karanlıktan kurtuluşun, yani sosyalizmin bayrağıdır.

**Arkadaş,
Ezberden değil, bilimsellikten ve akıldan
Piyasacılıktan değil, eşitlikten
Sömürüden değil, emekten
Yobazın karanlığından değil, ilericiликтen ve
aydınlanmadan yanaysan
Özgürlük istiyorsan
Her yıl değiştirilen sınav sisteminden,
Yıllarca harcadığın emeğin 2 saatlik sınavlarla
sınanmasından,
Geleceksizlikten, işsizlik kaygısından yıldırı-
san işte senin yerin bizim yanımızdır.**

Ülkemizi bu karanlıktan kurtarmak, gerici, piyasacı ve faşist ideolojileri okullarımızdan temizlemek için Aydınlanma Okulları'nda buluşalım. Bu karanlığa karşı ilericiликтin ve sosyalizmin bayrağını hep birlikte yükseltelim!

AYDINLANMA OKULLARI PROGRAMI

1 Böyle gelmiş böyle gider mi? Devrim mümkün müdür? Türkiye'de devrim neden günceldir? Liseli gençlik devrim mücadelesinin neresinde?

(Yıllardır "Böyle gelmiş, böyle gider." diyerek ülkemizdeki sömürü düzenini kabul ettirmeye, yaşadığımız sorunların çözülemeyeceğine bizleri inandırmaya çalışıyorlar. Ancak insanlık tarihine baktığımızda görürüz ki içinde yaşadığımız kapitalist düzen mutlak ve değiştirilemez değildir, insanlık bugüne kadar farklı toplumsal düzenlerde yaşamıştır. Çürüten, çelişkileri çözemeyen bu toplumsal düzenlerse tek tek çökmüştür. Dolayısıyla eşitsizlikten beslenen bu çürümüş düzen de aynı kendinden öncekiler gibi elbette çökecektir. Bu enkazın yerine yeni bir düzen kurmak için devrim gereklidir.)

2 İnsanlığın serüvenini anlamak İnsan nasıl insan oldu? Uygarlık tarihi

(İnsanın iki ayak üzerine doğrulmasından, uzaya çıkışına; insanlığın ilk icadı olan el baltasından, Sanayi Devrimi'ne, bugünün büyük sanayi merkezlerine... Devletin, ailenin, özel mülkiyetin, sınıfların ortaya çıkışından, imparatorlukların yıkılışına, Rönesans ve Reform hareketlerine; coğrafi keşiflerden, emperyalizme... Uygarlık tarihi gösterildiği gibi yalnızca büyük komutanların savaşlarından, devletlerin kuruluşu yıkılmasından ya da büyük buluşlardan ibaret değildir; tüm bunların altında yatan toplumsal koşullar ve birikimler vardır. İlkel komünal toplumdan, köleciliğe, feodalizme ve sonunda bugün içinde yaşadığımız kapitalist emperyalist sisteme kadar tüm bunlara tarihin bir parçası olduğumuzu bilerek bakmalı, tarihsel bir bilinçle bugünü şekillendirmek için işe koyulmalıyız.)

3 Nedir bu dünyanın düzeni? Sömürü nedir? Kapitalizme neden karşıyız?

(Gençlik olarak yaşadığımız sorunların ulaşımından eğitime, baskılardan yoksulluğa, gelecek kaygısına kadar her biri içinde yaşadığımız düzene ve nihayetinde siyasete bağlıdır. Siyasal sistemler ekonomik sistemlerin üstünde yükselirler. Yani bugün yaşadığımız ülke ve Dünya kapitalizmin bir ürünüdür dolayısıyla sorunlarımız kapitalizmden bağımsız değildir. Kapitalizm insan değil kar odaklıdır. Karın kaynağı ise emek sömürsüdür. Ancak kapitalizm yalnızca emeğimizi değil; doğal kaynaklarımızı ve hatta inançlarımızı da sömürür.)

4 Karanlıklar nasıl aydınlanır? Sosyalizm nedir? Sosyalizm hayal midir?

(Ülkemizin içinde bulunduğu karanlık git gide büyüyor ancak bu bizi umutsuzluğa sürüklemesin! Tam aksine umudun nerede olduğunu iyi bilmeliyiz; umudu görmeli, göremiyorsak yaratmalıyız! Biz varsak umut var! Paranın saltanatına, yobazın karanlığını ve yabancının roketine karşı ülkemizin kurtuluşuna giden yolu, sosyalizmi, hep beraber konuşalım.)

5 Rotayı doğru belirlemek Siyasi akımlar nelerdir? Sağ ve sol kavramları

(Sorunlarımız ülke sorunlarından bağımsız değilse; siyasetten de bağımsız olamaz. Ülkemizin bugünü ve geleceği siyaset tarafından belirlenir. Dolayısıyla siyasetten kaçmak demek kurtulmak değil aksine "belirlenen" olmak demektir. Oysaki konu memleketimiz ve bizim geleceğimizse belirleyici olmak şarttır. Bunun için siyasetten kaçmamak kadar doğru siyaset de gereklidir. Ayrıca eklemek gerekir ki siyasetin kendisi bugün bizlere gösterildiği gibi "kirlili" değildir; kirlili olan yalan ile kendini var eden burjuva siyasetidir.)

6 Devrimler tarihi Devrim neye denir? 1789 Fransız Devrimi, 1917 Ekim Devrimi

(Tüm toplumsal kurumların üzerine kurulduğu üretim ilişkileri gelişip serpildikçe toplumlarda çelişkiler de artar. Bu çelişkiler derinleşir ve artık bütünüyle engelleyici noktaya geldiğinde işte tarihte büyük sıçramalar yaşanır: Bunun adı devrimdir. Siyasal devrimler iktidarın bir sınıftan başka bir sınıfa geçmesiyle gerçekleşir. Bu da elbette bam başka bir toplum modelini de beraberinde getirecektir. Örneğin 1789 Fransız Devrimi bir burjuva devrimi, 1917 Ekim Devrimi ise bir işçi sınıfı devrimidir. Her ikisinin de kendinden önceki "yoz" düzene karşı ortaya koyduğu kazanımlar vardır.)

7 Tarihe doğru bakalım Osmanlı'dan Türkiye'ye tarih nasıl okunmalı? Türkiye'nin düzeni nedir?

(Tarihe bilimsel bir gözle bakabilmek, Dünya ve ülke tarihini anlayabilmek için önemlidir. Bugün okullarımızda olduğu gibi hikayeci bir gözle ve çarpıtılarak anlatılan tarih gerçeklere hizmet edemez. Ülkemizin sorunlarına çözüm üretmek ve onu değiştirebilmek için ülkemizi tanımak, bu toprakların gerçek tarihini bilmek zorundayız. Örneğin ülkemizde laikliğin tasfiyesi bir gecede gerçekleşmemiştir, bu tarihe yayılmış bir sürecin ürünüdür. Buradan anlaşılacağı üzere ülkemizin bugünü anlamak ve yarının aydınlık Türkiye'sine giden yolları sağlam düşeyebilmek için tarihi doğru öğrenmek gerekmektedir.)

BİZİMLE İLETİŞİME GEÇ

 @SosyalistLise

 Sosyalist Liseliler

 @Sosyalistlise

0532 201 0616

20 KASIM 1989: DÜNYA ÇOCUK HAKLARI GÜNÜ

20 Kasım 1989 tarihinden bu yana Birleşmiş Milletler'in Çocuk Hakları Sözleşmesi'ni kabul etmesiyle birlikte 20 Kasım tarihi, Dünya Çocuk Hakları Günü olarak kutlanmaktadır. 196 ülke tarafından onaylanan Çocuk Hakları Sözleşmesi, çocukların sahip oldukları eğitim sağlık, barınma, yaşama gibi temel hakların tanımlanmasını sağlamak ve korumak amacıyla ortaya çıkmıştır.

Bu ayki yazımızda “Dünya Çocuk Hakları Günü” vesilesiyle aslında insan olmaktan ötürü sahip olunan bu hakların yaşadığımız insanlık dışı kapitalist düzende çocukların kendi hakkı olduğunu bile bilmediği veya bu haklara sahip olabilmek için çalıştırılmak zorunda kaldığı, yine birçoğunun da haklarının elinden alındığını işleyeceğiz.

Çocuk, kelime anlamı “büyüme ve gelişme dönemindeki insan” olarak tanımlansa da ülkemizde ve dünyada çocukların çoğu kendilerinden büyük sorumlulukların altında ezilmekte, gelişimlerini sağlayacak faktörlerden mahrum bırakılmakta ve tüm bunlarla birlikte insanlık dışı koşullarda yaşamaya çalışmaktadır. Kapitalizmin yaratmış olduğu yoksulluk ve eşitsizlik; çocukları parklarda oynaması gerekirken tarlalara, okulda eğitim alması gerekirken iş yerlerine, sıcak yuvalarında uyuması gerekirken ise savaşımlara mahkûm etmektedir.

Çocuklar küçük yaşlarda becerilerini geliştirmek yerine aile ekonomisine katkı sağlamak amacıyla ağır koşullarda çalıştırılıp, en temel hakları olan eğitim hakkından da uzaklaşmaktadır. Eğitimin yetersiz ve paralı olması da zorluklara yol açarken pek çok ço-

cuk eğitimlerini tamamlayamamaktadır. Hiç okula gitmemiş veya eğitimi yarıda kalmış çocuklar hayatı sokaklarda öğrenirken her türlü ihmal ve istismara maruz bırakılmaktadır. Ayrıca en yakıcı örneklerden biri olan eğitimden uzaklaştırılan kız çocukları evliliğe zorlanmakta, hayatları ellerinden alınmaktadır.

Bugün yaşadığımız düzende kapitalizmle beraber emperyalizmin getirdiği yıkımla hayata gözlerini savaş ortamında açan çocuklar, ailesini ve yakınlarını kaybederken aynı zamanda hastalık, sakatlık ve açlıkla mücadele etmek zorunda kalmaktadır. Çocuklar ellerine daha kalem alamamışken silahlarla cephele sürülmekte, hayallerinin peşinden koşmaları gerekirken bombalardan kaçmaktadır.

Fiziksel ve kişisel gelişimlerini olumsuz etkileyen böylesi yaşam koşulları; çocukların hayattan kopuk, mutsuz ve umutsuz bireyler olarak yetişmelerine sebep olurken onları düzenin içine yamalarak tüm bu olanların kader olduğuna inandırmaya çalışmaktadır.

Emekçileri, kadınları, gençleri sömürmekle yetinmeyen bu sistem yukarıda bahsettiğimiz gibi çocukların da hayallerini, umutlarını, geleceklerini çalmakta, onları çok küçük yaşlarda sömürü çarklarının arasına itmektedir. Yine yoksulluğun bir sonucu olan çocuk işçilik, sermayenin ihtiyaçlarına göre şekillenmektedir. Doymak nedir bilmeyen sermaye sınıfı, ailelerini sömürmek bir yana dursun çocukları ucuz iş gücü olarak görmektedir.

Okul ihtiyaçlarını karşılayabilmek ya da ailesine katkı sağlayabilmek için ça-

lışmak zorunda bırakılan çocuklar ağır koşullarda ve kayıt dışı çalışmaktadır. Pazar yerlerinden fabrikalara, tarlalardan maden ocaklarına kadar her türlü çalışma alanında emek sömürsüne maruz kalmaktadırlar. Güvencesiz ve tehlikeli işlerde çalıştırılan çocukların hayatları önemsenmemekte, sakatlıklara ve ölümlere göz yumulmaktadır. Hem fiziksel hem de mental açıdan çocuklara uygun olmayan çalışma koşulları “iş öğrensin, ailesine yük olmasın” denilerek meşru bir zemine çekilmeye çalışılmaktadır. Elde edilen verilere göre dünyada 246 milyon çocuk işçi bulunuyor. 5-17 yaş aralığında her altı çocuktan biri çalıştırılırken, yüzlerce çocuk iş cinayetlerinde hayatını kaybetmektedir. Böylelikle “geleceğimiz” diye adlandırılan çocuklar, gerçekten de patronların gelecekle için hiçe sayılmaktadır.

Dünyada kapitalizmin hüküm sürdüğü her yerde çocuklar, temel haklarından yoksun, açlığın ve yoksulluğun pençesinde yaşam mücadelesi vermektedir. Gelişimlerine katkı sağlayacak sosyal aktivitelerden, sanattan, spordan, bilimden bihaber yetişirken, birçoğu için okula gitmek, parklarda özgürce koşmak sadece hayal olarak kalıyor.

Çocukların haklarını gasp eden, hayal kurmalarına bile engel olmaya çalışan bu düzenin sunduğu çeşitli yasalar ve sözleşmelerle savunular ve onlardan umut bekleyenler yalnızca “hayal kurmakla” yetinebilirler. Umudun kendisi ise çocukların hayallerindeki savaşımsız, aydınlık, eşit, yoksulluğun son bulduğu, kaygının olmadığı o dünyayı kurmak için verdiğimiz sosyalizm mücadelesidir.

MÜCADELE SOSYAL MEDYAYA SIĞAR MI?

Hala ağırlıklı olarak genç kesimlerin kullandığı sosyal medya neredeyse toplumun büyük kesimine yayıldı ve yayılmaya da devam etmektedir. Bizim inceleyeceğimiz konuya mücadele ve sosyal medya. Mücadele ve sosyal medya ilişkisini incelerken ise bu başlıkları da kendi içlerinde ayrı ayrı konuşacağız.

Sosyal medya dediğimiz şey aslında interneti ve onunla ortaya çıkan birden fazla uygulamayı temsil ediyor. İnternetin ortaya çıkarttığı haberleşme araçlarına “sosyal medya” diyoruz fakat yalnızca bu şekilde bir tanımlamanın doğru olduğunu düşünmüyoruz. Çünkü teknik anlamda zaten ‘sosyal olmayan’ bir medya yok. Bunun dışında söylemeliyiz ki bugün sosyal medya ile eskisine oranla bilgiye ulaşmanın daha kolay olduğu bir gerçektir fakat bir başka gerçek de ‘bilgi kirliliğinin’ eskisinden daha fazla olduğudur.

Ne oldu da bütün bunlarla beraber sosyal medya kendini bize kabul ettirip, hayatımızda önemli bir yer işgal edebildi peki? Bunu cevaplamak istersek, ilk önce sosyal medyanın hayatımızda hangi noktalara yönelik “yapılandırıldığını” belirtmek gerekecektir. Sosyal medya öncelikle hedeflediği kesimde insanlara kendilerinin bir birey olduğunu hissettirerek işe başlıyor. Sonra ise burada insanların kendilerine bir hayat yaratmaları için “fırsat” sunuyor. Sosyal medya yarattığı bu “gerçek dışı” fırsat ile biz fikrini geri plana atarak “ben” fikrini öne çıkarıyor.

Bugün sosyal medya elit kesimler tarafından çok akıllıca şekilde çeşitli reklamlar, pazarlamalar ve algı yaratmak için kullanılırken emekçi kesimlereyse buradan düşen “ben” fikri oluyor. Sanal bir dünyada bireyin gerçekten var olmayacağı gerçeği kapitalizmin de sosyal medyayı hangi amaca yönelik kullandığı da ortaya çıkıyor. Kapitalizm

sosyal medyayı bireyi değil bireyciliği ön plana çıkartmak için kullanıyor ve bunun üzerinden kendi biricik değeri olan “bencilliği” aşlamaya çalışıyor. Yalnızca bununla da kalmıyor hayatta ‘başarısız’ olduğunu düşünen emekçi kesimler için sanal bir “avuntu” dünyası sunuyor; toplumun emekçi kesimlerini zenginliğe ve tüketime özendirerek, bu özenilen hayata kavuşma hayalleri ile tam anlamıyla uyuşturuyor. Bu “haya” ile avunan emekçilerin düzendeki çelişkileri görmesini engellemek için sosyal medya üzerinden bilinçlerimize yönelik saldırılar gerçekleştiriliyor.

Sosyal medyanın düzen açısından işlevlerinden bahsedeceksek buraya provakatorluk ve algı yönetiminin önemli bir aracı olduğunu da not düşmek gerekecektir. Sosyal medyanın emperyalist merkezler tarafından kullanıldığı elimizde başka bir gerçek olarak duruyor. Sosyal medya sayesinde çok geniş kitlelere bir anda ulaşılabilir. Örneğin: İktidarlarla ters düşmemek adına birçok gelişmeye ket vurduğu bilinen Twitter, Arap Baharı’nda olduğu gibi ülkelerin iç işlerine karışılmasında, emperyalizmin paralı askerleri muhaliflerin sesini duyurmasında önemli bir yer teşkil edebiliyor. Yani emperyalist-kapitalist sistem kendini tekrardan üretiyor, pazarlıyor ve süsleyerek karşımıza çıkartıyor.

Bunlarla beraber sosyal medyanınsa belirli oranda bir “kamuoyu” oluşturduğu, burası üzerinden çeşitli hoşnutsuzlukların ve tepkilerin dile getirildiği ise hepimiz tarafından gözlemlenir oldu. Sosyal medya kimi olayların “duyulmasını” kolaylaştırdığı gibi buralara yönelik tepkileri ise “sanallaştırmaktadır”. Gerçek dışı bir alanda yükseltelen tepkiler ise gerçeklikte kendine yer bulamayacaktır. Bunun belki de en yakın örneklerinden birisi, 2020 YKS’nin turizm patronlarının karı için erken tarihe çekilmesinde tepkilerin “sosyal medyaya” sıkıştırılması, etkisizleştirilmiş

olması ve buradan bir kazanım çıkarmasının sebebi ise bu tepkilerin gerçek hayatta “gerçek” kişilerin karşısına dikilememiş olmasıdır.

Elbette sosyal medyanın bugün nesnellüğün bir ürünü olarak karşımızda durduğunu da kabul etmek gerekir. Fakat bu sosyal medyada mücadele verilebileceği anlamına gelmemektedir. Mücadele dijital bir ekrana sıkışamayacak, 140 karaktere hapsolmayacak kadar büyüktür. Ülkemizde gericiliğe karşı laiklik, emperyalizme karşı bağımsızlık, sömürüye karşı emeğin mücadelesi sanal mecralara sıkıştırılmayacak kadar yakıcı, güncel ve gerçektir

Sosyal medya her ne kadar fikir ve düşüncelerin ifade edilmesinde bir sibop görevi görüyor olsa da tepkilerimizi soğurmaktadır. Gerçekliklere karşı gerçek olmayan bir mecrada tepki göstermek mücadele etmek demek olmadığı gibi tam tersinden tepkilerimizi etkisizleştiren ve eriten bir sonuca çıkmaktadır. Böylelikle düzen tepkinin birikmesini engellemiş olduğu gibi “birikimlerle” sayesinde gerçekleşecek sıçramaların, karşıya alışların da önüne engeller koymuş olacaktır. Sistem bu noktada gerçeklik karşısında sanal ve bireysel tepkiler gösterme “imkanı” sunar; örgütsüzlüğün ve yalnızlaşmanın da önünü açmaktadır. Toplumda aynı sorunları yaşayanların yan yana gelmesini engelleyen düzen sizi bu anlamıyla herkesin ortak sorunlarına yanıt verirken dahi bireyselleştirmeyi ve sonucunda yalnızlaştırmayı başarır.

Bu anlamıyla biz liseli gençliğin gelecek mücadelesi de “dislike” atarak değil ancak ve ancak ortak bir program eşliğinde yan yana gelerek olabilir. Unutulmamalıdır ki sosyal medya sanaldır, bir noktadan sonra bir şey ifade etmez. Ancak verdiğimiz eşitlik ve özgürlük mücadelesiyse tamamıyla gerçektir ve ülkemizin geleceğini tayin edecektir.

**FIDEL
CASTRO**